QORTI TAL-APPELL KRIMINALI

(SEDE INFERJURI)

ONOR.IMHALLEF DR. EDWINA GRIMA LL.D.

Seduta tal-30 ta' Settembru 2020

Appell numru 66/2019

Il-Pulizija

(Spettur Hubert Cini)

Vs

Christian Bonello

Il-Qorti,

Rat l-akkuzi dedotti kontra l-appellant Christian Bonello (K.I. 0110985M) akkuzat quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) talli:

> Fl-4 ta' Frar 2019 ghal habta ta' bejn 01:40 hrs u 02:05 hrs gewwa Triq Mater Boni Consilii, il-Fgura, Malta ikkommetta serq ta' fuel ghal ammont ta' €70 minn vettura bin-numru tar- registrazjoni ABT049 kif ukoll pjanca ta' numru tar- registrazjoni ABT049 mill-istess vettura, liema serq hu kkwalifikat, bil-mezz, bil-ħin, bix-xorta tal-ħaġa misruqa, liema serq sar għad-dannu ta' Ronald Attard, Joseph Buhagiar, B4 Textiles Co Ltd u Transport Malta u/jew ta' xi persuni/i w/jew ta' xi entita' u/jew entitajiet ohra.

Fl-istess data, hin, lok u cirkostanzi f' Malta u f'dawn il-gzejjer naqas milli jhares il-kundizzjonijiet imposti fuqu mill-Qorti tal- Magistrati (Malta) Magistrat Dr. Claire Stafrace Zammit LLD fid-digriet taghha tal-31 ta' Lulju 2018 li bih tat il-helsien mill-arrest.

Il-Qorti giet wkoll mitluba sabiex f'kaz ta' htija, flimkien mal-piena skond il-ligi, tordna r-revoka tad-digrieti li bihom Christian Bonello inghata l-beneficcju tal-helsien mill-arrest u tordna l-arrest mill-gdid ta' l-imsemmi mputat kif ukoll tordna li s-sommom bhala depoziti u garanziji personali, jghaddu favur il-Gvern ta' Malta.

Il-Qorti giet mitluba li f'kaz ta' htija titratta lill-imputat bhala li sar recidiv ai termini tal-artikoli 49, 50, 289 tal-Kodici Kriminali Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta liema sentenzi kienu moghtija lil Christian Bonello u li saru definittivi u ma jistghux jigu mibdula.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali, tat-08 ta' Frar 2019 fejn il-Qorti, wara li rat l-Artikoli 17(b), 20, 49, 50, 261(b)(f)(g), 263(a), 270, 271(g), 278(3), 289, 579(1), (2) u (3) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta, u wara li rat ukoll l-Artikolu 28A(7) tal-istess Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta, fuq ammissjoni sabet lil Christian Bonello hati tal-imputazzjonijiet kollha migjuba kontrih u kkundannatu piena komplessiva ta' ghoxrin (20) xahar prigunerija effettiva. Ordnat wkoll il-konfiska a favur il-Gvern ta' Malta tal-ammont ta' ghaxart elef u mitejn Euro (€10,200), ossia l-ammont stabbilit fid-digriet tal-helsien mill-arrest datat 31 ta' Lulju 2018, u rrevokat l-beneficcju tal-helsien mill-arrest moghti lill-hati ai termini tal-imsemmi digriet u l-arrest mill-gdid tieghu.

Rat ir-rikors tal-appell ta'l-appellant li permezz tieghu talab lil Qorti tvarja is-sentenza moghtija fil-konfront tieghu fir-rigward tal-piena li giet inflitta lilu.

Rat l-aggravju tal-appellant.

Rat l-atti u d-dokumenti kollha.

Rat il-fedina penali aggornata tal-appellant esebita mill-prosekuzzjoni fuq ordni tal-Qorti.

Semghet ix-xiehda.

Semghet trattazzjoni.

Ikkunsidrat:

Illi dan l-appell huwa limitat ghal piena erogata mill-Ewwel Qorti ghall-akkuzi addebitati lill-appellant u li huwa ammetta ghalihom b'mod inkondizzjonat.

Illi fis-seduta tal-31 ta' Lulju 2020, xehed Helenio Galea Ufficjal fil-Facilita' Korrettiva ta' Kordin li kkonferma illi l-appellant Christian Bonello skonta l-piena imposta fuqu permezz tas-sentenza ta'l-Ewwel Qorti ta' ghoxrin xahar prigunerija u ezebixxa dokument li jikkonferma dan il-fatt.

Illi fl-aggravju minnu intentat l-appellant jilmenta illi l-piena erogata kellha tkun wahda aktar miti u li tiehu in kosniderazzjoni il-fatt illi huwa jixtieq jibda' jindirizz il-problema li ghandu tal-vizzju tad-droga u li kien anke dispost jibda programm ghar-rijabilitazzjoni minn dan il-vizzju. Jistqarr illi l-Ewwel Qorti kellha tiehu in kosniderazzjoni dawn il-fatturi ukoll fid-dawl tal-ammissjoni bikrija minnu registrata.

Illi l-Qorti tistqarr illi llum hija ghandha idejha marbuta u dan ghaliex ma hemmx lok ghal riforma jew mitigazzjoni fil-piena erogata mill-Ewwel Qorti u dan ghal zewg ragunijiet.

Fl-ewwel lok fir-rigward tal-piena tal-prigunerija ta' ghoxrin xahar imposta fuqu, din illum tinsab skontata u allura l-Qorti tinsab fl-impossibilita li tqies il-lanjanza minnu ventilata u cioe' illi l-Ewwel Qorti naqqset milli tiehu in kosniderazzjoni l-aspett riformattiva meta giet biex teroga l-piena li kellha tigi imposta fuqu. Illi inoltre il-piena erogata mill-Ewwel Qorti hija wahda li taqa' fil-parametri tal-ligi u allura l-Qorti ma tistax hlief tikkonfermaha.

Illi fit-tieni lok, fir-rigward tar-revoka tal-helsien mill-arrest lilu koncess mill-Qorti tal-Magistrati ippresjeduta mill-Magistrat Claire Stafrace Zammit

bhala konsegwenza tas-sejbien ta' htija ghat-tieni imputazzjoni lilu addebitata, u ghal konfiska favur il-Gvern ta' Malta tal-ammont ta' garanzija hemmhekk imposta bhala wahda mill-kundizzjonijiet ghall-ghoti tal-helsien mill-arrest, hanwhekk ukoll il-Qorti tistqarr bhall-Ewwel Qorti qabilha li ghandha idejha marbuta. Dan ghaliex bl-emendi introdotti fil-Kodici Kriminali permezz tal-Att VIII tal-2015 il-konfiska tal-ammont tal-garanzija hija wahda tassativa.

> **(2) Kull persuna li tonqos milli tħares xi waħda mill-kondizzjonijiet imposti mill-qorti fid-digriet tagħha li bih tagħti l-ħelsien mill-arrest taħt garanzija tkun ħatja ta' reat u teħel, meta tinsab ħatja, il-piena ta' multa jew ta' priġunerija għal żmien ta' erba' xhur sa sentejn, jew għal multa u priġunerija flimkien u l-ammont stabbilit fil-ħelsien mill-arrest taħt garanzija <u>għandu jiġi konfiskat favur il-Gvern ta' Malta.</u>**

Illi huwa minnu illi f'dan il-kaz l-ammont tal-garanzija ta' €10,200 huwa wiehed ferm oneruz, sabiex b'hekk il-piena inflitta fuq l-appellant teccedi bil-kbir l-ghoxrin xahar prigunerija imposta fuqu. Illi l-Qorti Ewropeja ghad-Drittijiet tal-Bniedem kellha okkazzjoni tesprimi l-fehma taghha dwar din id-disposizzjoni tal-ligi u dan sahanitra qabel l-introduzzjoni tal-emenda li permezz taghha mhux biss il-legsilatur ma giex in konformita' ma' din il-fehma anzi ghamel bil-maqlub tad-direzzjoni moghtija mill-Qorti Ewropeja. Illi fil-kaz **Gatt vs Malta** deciza fis-27 ta' Ottubru 2010 (applikazzjoni numru 28221/08) gie deciz hekk:

> ***"The Court observes that Maltese law, in respect of the circumstances in which a bail bond will be forfeited to the Government as a result of a failure to observe bail conditions (Article 579 of the CC), makes no distinction between conditions related to the primary purpose of bail, namely appearance at the trial, and conditions related to other considerations. However, it gave the authorities discretion not to apply the said provision if the breach of conditions was not of a serious nature. In the present case, where the condition breached referred to a curfew and was not connected to the primary purpose of granting bail, the Court has difficulty in understanding the authorities' decision to apply the relevant Article. In this light, the Court finds it relevant to point out that in the absence of proper guidelines as to the exercise of discretion under Article***

579, or of a distinction between breaches of conditions relating to the primary purpose of bail and other considerations, Maltese law is deficient in that it can lead to arbitrary and disproportionate results."

Illi dan il-hsieb tal-Qorti Ewropeja gie imbaghad applikat fil-kawza **John Grima vs Avukat Generali** deciza fis-16 ta' Marzu 2011 mill-Qorti Kostituzzjonali fejn inghad:

".. meta jigi ppruvat li l-imputat jew l-akkuzat kiser xi wahda jew aktar mill-obbligazzjonijiet imposti fuqu, ghandu jkun ghall-Qorti tiddeciedi, skont il-gravita` tal-kaz, ghandhiex tordna li s-somma kollha jew parti (kif hi tistabilixxi) tghaddi favur il-Gvern ta' Malta. B'dan il-mod, il-Qorti tkun tista' tevita li jirrizultaw "elements of shocking disproportionality" li kien il-hsieb wara d-decizjoni tal-Qorti Ewropeja fil-kaz ta' Lawrence Gatt imsemmi, u dan konformament ma' dak li jrid l-Artikolu 5(1)(b) tal-Konvenzjoni Ewropeja u l-gurisprudenza tal-Qorti Ewropeja li trid li ghandu jkun hemm element ta' proporzjonalita` bejn il-privazzjoni tal-liberta` u t-twettiq tal-obbligu preskritt mil-ligi. Kif inhi l-ligi taghna llum la hemm 'ceiling' ta' kemm wiehed jista' jehel prigunerija, u lanqas hemm mod kif tigi assessjata l-proporzjonalita`."

Illi, kif inghad, illum bl-emendi li dahhlu fis-sehh permezz ta'l-Att VIII tal-2015 dina id-distinzjoni madanakollu mhux biss ma saritx mill-legislatur, izda dahhlet "*blanket provision*" li ma thalli l-ebda diskrezzjoni iktar f'idejn il-Qorti billi l-konfiska tal-garanzija jew depozitu ghandha issir tassattivament dejjem immaterjalment jekk il-ksur ikunx wiehed serju jew *de minimis*.

Illi f'dan il-kaz l-att vjolattiv li wassal ghan-nuqqas ta' osservanza ta' wahda mill-kundizzjonijiet imposta fuq l-appellant ghall-ghoti tal-helsien mill-arrest kien wiehed serju, kif irrimarkat l-Ewwel Qorti fis-sentenza impunjata. Dan ghaliex l-appellant ikkometta reat iehor meta kien marbut fil-kundizzjoni numru 4 tad-digriet tal-Qorti tal-Magistrati tal-31 ta' Lulju 2018 sabiex ma jikkomettiex reat iehor ta' natura volontarja filwaqt li jkun mehlus mill-

arrest. Dan maghdud, madanakollu, il-Qorti xortawahda hija tal-fehma illi l-piena kif mahsuba illum ghar-reat li jitkellem dwaru l-artikolu 579(2) tal-Kodici Kriminali huwa ferm oneruz li ma jhalli ebda diskrezzjoni f'idejn il-Qorti tant illi l-appellant jiffaccja zewg pieni ghal kummissjoni tal-istess reat, dak tal-multa u/jew il-prigunerija u wkoll dak tal-konfiska ta' ammont ta' flus li jista' jkun wiehed sostanzjali u li jekk ma jithallasx jigi konvertit f'terminu iehor ta' prigunerija skont il-ligi. Mhux biss izda din il-piena tista' tkun vjolattiva tad-drittijiet fondamentali tal-persuna akkuzata u misjuba hatja bi vjolazzjoni tal-artikolu 5(1)(b) tal-Konvenzoni Ewopeja dwar id-Drittijiet tal-Bniedem u l-element ta' proprozjonalita' li ghandu jigi mhares bejn l-att vjolattiv u l-piena imposta ghal dik il-vjolazzjoni, fatti li din il-qorti hija prekluza milli tindirizza billi tezorbita l-kompetenza taghha, kompetenza li hija mhollija unikament f'idejn il-qrati kostituzzjonali.

Ghal dawn il-motivi l-Qorti taqta' u tiddeciedi billi tichad l-appell u tikkonferma s-sentenza appellata fl-intier taghha.

(ft) Imhallef

Vera Kopja

Joyce Agius

Deputat Registratur